

Asia: **VUOKSEN JA KYMIJOEN–SUOMENLAHDEN VESIENHOITO-
ALUEIDEN OHJAUSRYHMIEN YHTEINEN KOKOUS.
PÖYTÄKIRJA**

Aika: Tiistai 10.4.2018 klo 12.00–13.30

Paikka: Videokokous

Läsnä: Taina Ihaksi	Kaakkois-Suomen ELY
Jari Mutanen	Pohjois-Savon ELY
Timo Takkunen	Pohjois-Savon ELY
Harri Mäkelä	Hämeen ELY
Kari Lehtinen	Keski-Suomen ELY
Ansa Selänne	Keski-Suomen ELY
Pertti Manninen	Etelä-Savon ELY
Juho Kotanen	Etelä-Savon ELY
Satu Pääkkönen	Uudenmaan ELY
Antti Mäntykoski	Uudenmaan ELY
Tiina Ahokas	Uudenmaan ELY

1. Kokouksen avaus, läsnäolijoiden toteaminen ja järjestäytyminen

Ylijohtaja Pekka Häkkisen estyneenä ollessa johtaja Jari Mutanen toimi kokouksen puheenjohtajana ja avasi kokouksen. Todettiin läsnäolijat. Juho Kotanen toimi kokouksen sihteerinä.

2. Ohjausryhmien edellisen kokouksen 18.10.2018 pöytäkirjan hyväksyminen

Pöytäkirja hyväksyttiin. Pöytäkirja tallennetaan VHA1-2-ryhmätyötilaan [kouskansioon](#).

3. Vesien- ja merenhoidon tehtävät ja aikataulut 2018

Pertti Manninen esitteli vesien- ja merenhoidon suunnittelun aikatauluja. Esitys löytyy [työtilasta](#).

Kuuleminen vesienhoidon keskeisistä kysymyksistä on käynnissä ja se päättyy 9.7.2018. Käytiin läpi keskeiset kysymykset VHA1-2-alueilla. Todettiin, että ne ovat pitkälti samat kuin 2. kaudella. Kuulemispalaute kootaan koordinoivissa ELYissä. Lausuntopyyntöjä lähetettiin molemmilla vesienhoitoalueilla useita satoja, mutta toistaiseksi on saatu lausuntoja vain muutamia. Toukokuun aikana lähetetään muistutuskirje lausunnonantajille. Todettiin, että tähän mennessä kertynyt kuulemispalaute on ollut hyvää ja suhteellisen myönteistä.

Merenhoidon kuuleminen on päätynyt 16.2. ja palautteen kokoa VARELY. Palaute kootaan syyskuussa, jolloin ne esitellään mm. vesienhoidon yhteistyöryhmille. Tulvariskien kuuleminen alkoi 9.4. ja se päättyi 9.7.

Käytiin läpi seurantaohjelmien tarkistamistilanne. Vesiseurantojen ostopalvelujen kilpailutus on päätetty toteuttaa vuoden 2018 aikana. Valmistelua on lähdetty toteuttamaan. Tarjouspyynnöt julkaistaan 15.6.2018 mennessä ja uusi sopimuskausi käynnistyy 1.1.2019. Sopimuskauden pituudeksi on kaavailtu kolmea vuotta (+ mahd. optiovuosi). Ensimmäisiä tehtäviä on ollut nykyisen seurannan tarkistaminen. Todettiin, että seurantaryhmälle on annettu tehtäväksi hankinta-alueiden pohdinta tavoitteena saada aikaan riittävän hyvä kilpailu ja huomioida myös mahdolliset pienemmät tarjoajat. Hankinta-alueista ei ole tehty vielä päätöstä. Varsinaiset sopimukset tehdään mahdollisesti jo maakunnittain.

Tehtiin tilannekatsaus luokittelusta. Luokitusoppaan päivittäminen tehdään alkuvuonna 2018 ja se julkaistaan varsinaisen luokittelun käynnistämisen yhteydessä syys-lokakuussa. Tuolloin myös EKOLAS-hankkeen tulokset (keskitetty indeksilaskenta) ovat käytettävissä. Indeksilaskentaa varten näytetulokset tulee olla järjestelmissä jo varsin varhaisessa vaiheessa eli huhti-toukokuussa riippuen aineistosta. Indeksilaskenta tehdään tietojärjestelmään keskistetysti vain kertaalleen. Rannikkovesien luokitteluohjeen päivitys tulee samassa paketissa. ELYt ovat toivoneet oppaan luonnoksia nähtäväksi hyvissä ajoin.

Tavoitteena on, että luokittelu valmistuu 5/2019. Ekologiseen luokitteluun kriteereihin ei ole tulossa merkittäviä muutoksia. Biologian ja vedenlaadun osalta luokituksessa käytetään pääosin 2012-2017 tietoja. Vuoden 2018 tietoja voidaan käyttää lisäaineistona ja huomioida luokittelussa tarvittaessa. Luokituksessa voidaan käyttää tukena myös mallinnusta sekä ryhmittelyä. Ryhmittelyn ohjeluonnos valmistuu kesäkuussa 2018 ja se tulee mukaan luokitteluohjeistukseen.

Kemiallinen luokittelu tehdään keskitetysti ja tiedot viedään tietokantaan ELYn asiantuntijan tarkastettavaksi. Luokituksessa käytetään mm. UuPri-hankkeen tuloksia. Kemiallisen luokittelun 2012-2017 tarkasteluväli sopii useimmille prioriteettiaineille. Muutaman aineen kohdalla on järkevä käyttää myös aikaisempaa dataa.

Luokitteluun ei perusteta varsinaista asiantuntijaryhmää. ELYistä prosessia tukee pintavesiverkosto, työpajoja ja/tai luonnosten kommentointimahdollisuus. Tällä hetkellä pintavesiverkostolla ei ole vetäjää/koollekutsujaa. Todettiin, että

asiantuntijoiden koolle kutsuja tulisi olla kuitenkin nimettynä viimeistään siinä vaiheessa kun tehdään varsinaista luokittelua. Sovittiin, että kokouksen puheenjohtaja vie asian käsittelyyn vesipääällikköryhmään jotta pintavesiryhmälle saataisiin nimettyä kokoonkutsujataho/henkilö.

Luokittelusta ei ole tässä vaiheessa tiedossa koulutustilaisuuksia. Riittävä koulutus ja ohjaus takaisivat sen, että luokittelu tehdään yhdenmukaisesti. Tarve koulutukselle ilmenee todennäköisesti viimeistään kun käytännön luokittelu-työtä aletaan tekemään ja käytännön tulkinta- ym. ongelmia ilmenee. SYKEN olisi luontevaa ottaa koulutuksen järjestämisen vastuu. Sovittiin, että VHA1 vie asian käsittelyyn YM:ään, jotta se voidaan nostaa esiin keskusteluissa SYKEN kanssa ja esim. valtakunnallisessa VHS-MHS-koordinointiryhmässä.

Pohjavesimuodostumissa tarkastellaan edellisten kierrosten tavoin I- ja II-luokan alueita, mikäli pohjavesialueluokitusta ei ole vielä saatu tarkistettua (mm. E-luokat). Luokitteluohje päivitetään, mutta suuria muutostarpeita ei tässä vaiheessa ole. Uudet mahdolliset ympäristölaatonormit huomioidaan ohjeessa. Kaikille pohjavesille tehdään uusi riskiarvio. Pohjavesien riskinarvioinnin tallentamisen uusittu versio on laitettu tuotantoon tammikuussa. Pohjavesimuodostumia voidaan ryhmitellä seurantaan varten. Trendien arvioimiseksi tarvitaan jatkossa tilastollista tarkastelua

Antti Mäntykoski esitteli ihmistoiminnan vaikutusten arvioinnin tilannetta, esitys löytyy [työtilasta](#). Vaikutukset tulee arvioida 5/2019 mennessä. Arviointi painottuu syksyyn 2018 ja kevääseen 2019 eli samaan aikaan tilaluokittelun kanssa. Tämä kannattaa huomioida ELYjen resursseissa. Todettiin ihmistoiminnan vaikutusten arviointi -työryhmän tavoite ja tehtävät. Kuormitustietojen keskitetty päivitys tehdään SYKEssä; VEMALA-tiedot päivittyvät huhtikuussa 2018 erityisesti metsätalouden ja haja-asutuksen osalta. Metsätalouden osalta todettiin, että tietojen käsittely on vielä kesken. Uudet kuormitukset saadaan erityisesti uudishakkuiden vaikutuksista. VEMALAssa kokonaiskuormitus ei niinkään tule muuttumaan, vaan eri kuormitussektoreiden osuuksien jakauma. LUKEn tutkimuksen, jossa kunnostusojituksella on aiempaa suurempi merkitys, tuloksia ei ilmeisesti tulla huomioimaan nyt tehtävässä VEMALAn päivityksessä. Kuormitustietojen päivittyessä laaditaan myös uudet merkittävyyden kriteerit.

Uusien prioriteettiaineiden kuormitusinventaarit valmistuvat 4/2018 (SYKE). HYMO-tiedot päivitetään ELY-keskuksessa. HYMO-ohjeistuksen päivityshanke on käynnissä POPELYssä. Todettiin myös, että ihmistoiminnan vaikutusten arvioinnissa tietojärjestelmien kehitystyö on käynnissä VEMU III:ssa. Ohjeiden päivitystyöstä todettiin, että kommenttikierros on pidetty 11/2017. Pohjavesien opasta on päivitetty SYKEssä (mm. uusia aineita). Pintavesien osalta odotetaan VEMALAn ja tietojärjestelmien valmistumista.

4. Toimenpiteiden seuranta ja edistäminen

Antti Mäntykoski esitteli vesien- ja merenhoidon toimenpiteiden edistämistä ja seurantaan vuonna 2018. Esitys löytyy [työtilasta](#). Todettiin YM:n vuoden 2018 kärkihankkeet, jotka löytyvät vesienhoidon sivuilta:

<http://www.ym.fi/vesienjamerenhoito> ja <http://www.ym.fi/ravinteidenkierratys>

Erilaisia hankehakuja on suhteellisen paljon. Esimerkiksi vesien- ja merenhoidon kolmannen ja viimeisen kierroksen kärkihankehakukierros on käynnissä. Rahoituspäätökset tehdään touko-kesäkuussa. Yhteensä on saatu reilut sata hankehakemusta, joista 61 on vesien- ja merenhoidon hankkeita. Todettiin, että [internet-sivuilta](#) saa tietoa esimerkiksi kuinka aiemmissa hauissa hankkeet ovat maantieteellisesti jakautuneet. Käynnissä olevan rahoitushaun hankkeista ei ole vielä sivuilla koostetta, mutta tietoa saanee pyydettäessä YM:stä Jenni Jäänheimolta.

Vesienhoidon toimenpiteiden 2016-2018 toteutumisen seuranta on ajankoh- taista tänä vuonna. Tätä suunnitellaan ja ohjeistetaan valtak. asiantuntijaryh- mässä. Toimenpiteiden toteutumistiedot tallennetaan tietojärjestelmiin, osa keskitetysti SYKEssä (MAVI-tiedot ym.), iso osa tiedoista arvioidaan ja tallen- netaan ELYissä. EU-raportointi tehdään joulukuussa 2018. Raportointiohjeet ovat vielä keskeneräiset. VHA1-2:lla tullaan tekemään tallennuksen koordi- nointia ja yhteisten tietojen tallennusta. Todettiin, että syksyn ohjausryhmän kokouksessa tullaan palaamaan EU-raportointiin. Todettiin myös, että vesien- hoidon toimenpiteiden portaittaista edistymistä tullaan esittämään sidosryh- mille ja kansalaisille internetissä (malli merenhoidon puolelta).

5. Vesimuodostumien tarkistustarve

Antti Mäntykoski esitteli asiaa. Esitys löytyy [työtilasta](#). Tarkistustarve tuli esille VHA1-2-ohjausryhmän kokouksessa 18.10.2017 kun siellä todettiin YM:n ohje- kirje, jossa uusia muodostumia ei ollut aikomus ottaa suunnitteluun 3. kau- delle. Tämän jälkeen asiaa on käsitelty useampaan otteeseen VHS-MHS- koord.ryhmässä ja on koottu valtakunnallista listaa muodostumista ja niiden määristä. Viimeisimmässä VHS-MHS-koord.ryhmän kokouksessa päätettiin, että uusien vesimuodostumien lisäykset voidaan ottaa mukaan. Listausten pe- rusteella uusia vesimuodostumia Suomessa olisi noin 60 kpl ja uusia rajauksia noin 20 kpl, VHA1:llä määrä on 21 muodostumaa ja VHA2:lla vastaavasti 42 muodostumaa. Kyse on lähinnä uusista vesimuodostumista.

6. Tietohallinnon tilannekatsaus

Juho Kotanen esitteli asiaa. Esitys löytyy [työtilasta](#). VEMU-järjestelmää on jat- kokehitetty 3. kaudelle. VEMU III on jo osin tuotannossa ja ELYjen testaus on aloitettu. Järjestelmä pohjautuu 2. kauden tietoihin ja sinne on tarkoitus ottaa mukaan uudet ja muokatut vesimuodostumat (vesimuodostuman perustiedot ja ominaispiirteet -näkyvä). Myös VEMU III:n hakuliittymä on uudistettu ja siihen on saatu helppokäyttöisiä ominaisuuksia. Haku/raporttiliittymästä on linkki kun- kin muodostuman tallennusnäkyvä. Myös ihmistoiminnan vaikutukset - osiota on rakennettu ja ELYt parhaillaan testaavat tietojen tallennusta.

EKOLAS-hankkeen kautta tulee VEMU III:een keskitetty muuttujakohtainen laskenta ekologiseen luokitukseen. Ekologisen luokituksen tallennusnäkyvä

tulee olemaan aiempaa helppokäyttöisempi. Todettiin myös seurannan suunnittelu- ja tilausjärjestelmä, joka korvaa nykyisen VHS-seurantaosion. Hanke on saamassa jatkorahoitusta ja tänä vuonna on tarkoitus työstää tilausosuutta sekä seurannan toteumaosuutta.

Käytiin lyhyesti läpi myös tiedonhallinnan kokonaisuudistusta, joka pidemmällä aikavälillä pyrkii pureutumaan vesien- ja merenhoidossa tietojärjestelmien puutteisiin. YM on tilannut Sitolta selvitystyön Vesien ja merenhoidon tiedonhallinnan tahtotilan määrittelyistä. Hankkeessa on asiantuntijahaastatteluin ja työpajoin laadittu uuden järjestelmän toimintojen käyttötapauskuvauksia. Hanke päättyy huhtikuussa 2018. YM:n tavoitteena hankkeen päätyttyä tilata järjestelmän osia tietojärjestelmien kehittäjiltä.

7. Maakuntavalmistelun tilanne

Käytiin lyhyt keskustelu valmistelun tilanteesta. Osa ELY-keskuksissa sijaitsee kahden maakunnan alueella, joissa valmistelu on lähtenyt etenemään eri tahdissa. Niissä on myös tällä hetkellä erilaiset henkilöresurssit vesienhoidossa ja on aloitettu keskustelua yhteistyön järjestämisestä. Joissakin ELYissä on käyty keskusteluita organisaatiomalleista, joissa vesienhoito on osa laajempaa tehtäväkokonaisuutta. Osassa tulevia maakuntia on pohdittu jo jonkin verran hallintosääntöasioita. Pisimmällä valmistelussa näyttää olevan tulevan organisaation tehtävien ja palveluiden kuvaaminen ja ryhmittely.

ELYissä on tuotu esille myös ympäristötietojärjestelmien tärkeyttä tulevissa maakunnissa. Myös maakunnan ja LUOVA-viraston välisiä rajapintoja ympäristöpuolen tehtävissä on nostettu esiin.

Kalataloustehtäviä hoidetaan tällä hetkellä suuralueilla. Tällä hetkellä maakunnat näyttäisivät olevan halukkaita järjestämään toimintaa itsenäisesti mutta on keskusteltu yhteistyöstä niiden tehtävien osalta, joissa tulee ja joissa on mahdollista tehdä yhteistyötä. Vesienhoito-, vesitalous- ja kalatalousasioissa todennäköisesti tulee olemaan kirjo erilaisia toimintamalleja.

Seuraavassa kokouksessa paneudutaan tarkemmin maakuntavalmisteluun ja kolmelle suuralueelle asetettujen työryhmien ehdotuksiin.

8. Muut asiat

Ei muita asioita.

9. Ohjausryhmien seuraava kokous ja kokouksessa käsiteltävät asiat

Seuraava kokous pidetään 21.11.2018 klo 12 alkaen. VHA2 on järjestelyvastuussa. Kokouksessa käsiteltäviä aiheita ovat mm. vesienhoidon kuulemispaikaste, vuoden 2018 suunnittelun tilannekatsaus, toimenpiteiden EU-raportointi sekä vesienhoidon järjestäminen aluehallintouudistuksessa.

Puheenjohtaja

Jari Mutanen

Sihteeri

Juho Kotanen

JAKELU:

Pekka Häkkinen
Leena Gunnar
Janne Kärkkäinen
Jari Mutanen
Satu Pääkkönen
Tommi Muilu
Kari Lehtinen
Timo Takkunen

Etelä-Savon ELY
Kaakkois-Suomen ELY
Pohjois-Karjalan ELY
Pohjois-Savon ELY
Uudenmaan ELY
Hämeen ELY
Keski-Suomen ELY
Pohjois-Savon ELY

Eeva-Riitta Puomio
Marjukka Kilpeläinen
Vesa Rautio
Visa Niittyniemi
Taina Ihaksi
Paula Mononen
Veli-Matti Vallinkoski
Harri Mäkelä
Ansa Selänne
Pertti Manninen
Juho Kotanen
Antti Mäntykoski
Tiina Ahokas

Uudenmaan ELY
Etelä-Savon ELY
Etelä-Savon ELY
Kaakkois-Suomen ELY
Kaakkois-Suomen ELY
Pohjois-Karjalan ELY
Pohjois-Savon ELY
Hämeen ELY
Keski-Suomen ELY
Etelä-Savon ELY
Etelä-Savon ELY
Uudenmaan ELY
Uudenmaan ELY

TIEDOKSI: VHA1-2 koordinoitiryhmät